

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
AFDELING VERBINDINGEN
LANGE HOUSTRAAT 28-30 • 'S-GRAVENHAGE

'S-GRAVENHAGE, 5 Januari 1955

Ref. No. 1104

AAN: MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Fotocopie nr: 111445

FC

CODETELEGRAM

DOA, -/ZA
DIO, -/PZ
Z DGIN
DBI, -/PL

Plaats van afzending: K A R A C H I

Datum van afzending: 5-1-55

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 5-1-55

1. Minvor
2. Ter behandeling aan *Rob Ing*
3/4. Verzameling Kabinet.

GEHEIM

Verwezen wordt naar Uw telegram nr. 36.

Na de gebruikelijke plichtplegingen zeide ik de Premier instructie te hebben ontvangen de kwestie Nieuw Guinea op te brengen en in het bijzonder te vragen naar de juistheid van de persberichten op de twee punten, genoemd in Uw telegram nr. 36. Ik merkte hierbij op, dat in de officiële tekst van zijn redevoering geen melding wordt gemaakt van Irian. Ik verwijs in dit verband naar mijn telegram nr. 38. Mohammed Ali meende zich te herinneren, dat hij inderdaad ook in zijn publieke rede melding had gemaakt van Irian en dit vermoedelijk had ingelast in de algemeen gestelde passage "you may rest assured that our good offices shall always be at your disposal".

Ik heb gezegd dat het de Nederlandse regering wel gespeten had, dat hij als enige van de vijf Premiers zover was gegaan om nog eens publiquement het standpunt van Indonesie ten aanzien van Nieuw Guinea te steunen. Zulks temeer, gezien het begrip hetwelk in het verleden door Pakistan in deze kwestie was getoond en de omstandigheid dat wij, zowel van de Ambassade in Den Haag als van de Permanente Delegatie in New York, hadden begrepen dat Pakistan achter de schermen een matigende invloed zou uitoefenen. Mohammed Ali verzekerde mij dit ook gedaan te hebben en aan zijn desbetreffende medewerker gevraagd te hebben mij dit uit te leggen. De aanvankelijke tekst van de betrokken passage, zoals in ontwerp aan de vijf Premiers voorgelegd, was veel scherper. Zij erkende uitdrukkelijk goed recht van Indonesie (a just claim), veroordeelde het standpunt van Nederland en bevatte aan het einde nog twee voor Nederland onplezierige zinnen. Op aandringen van Mohammed Ali was dit alles weggelaten. Hij had betoogd dat men onder alle omstandigheden moest voorkomen indruk te wekken alsof men bevooroordeeld was geweest door de plaats van samenkomst, terwijl het ook verder geen zin had te proberen Nederland te veroordelen of te becritiseren. Er moesten echter alleen maar pogingen in het werk worden gesteld om een oplossing te bevorderen. Met steun van Birma had dit standpunt gezegevierd. Dit nam niet weg, dat Pakistan uit de aard der zaak steeds in het openbaar partij zou moeten kiezen voor Indonesie.

Samengevat gaf Mohammed Ali strikt vertrouwelijk als volgt zijn standpunt ten aanzien van Nieuw Guinea weer:

- Uit de aard der zaak is Pakistan tegen elke vorm van kolonialisme;
- Pakistan kan zich niet veroorloven partij te kiezen tegen een ander Zuid-Oostaziatisch Moslim-land zoals Indonesie;
- Wat de waarde van de zaak betreft, was hij echter van mening, dat het beter is indien Nieuw Guinea thans niet aan Indonesie wordt overgedragen;
- Aangezien Indonesie nog niet eens orde in eigen land kan handhaven, is dit ook uit veiligheids oogpunt beter.

Als treffend voorbeeld voor het laatste punt noemde hij, dat men de Ambassadeur van Pakistan niet had willen toestaan dat hij zonder gewapend convooi van

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

- Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
- Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
- Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
- Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).

-2-

CODETELEGRAM

Bogor naar Djakarta reed. Toen de vraag gesteld werd of men vreesde voor communistische aanslagen, had men als antwoord gegeven dit eenvoudig verband hield met het bendewezen in de streek. Hoe wil men aan een rijk, waar men nog niet eens orde op eigen zaken kan stellen, nieuwe delen toevoegen, aldus Mohammed Ali.

Ik verklaarde verheugd te zijn te vernemen dat achter de schermen matigende invloed door hem was uitgeoefend en dat derhalve de houding van de regering van Pakistan terzake geen wijziging had ondergaan. Zulks gold temeer waar Nederland in de Verenigde Naties steeds het standpunt van Pakistan inzake Kashmir had gesteund. In dit verband wees ik er op dat overdracht van Nieuw Guinea aan Indonesië zonder het raadplegen van de plaatselijke bevolking eenvoudig een daad van nieuw kolonialisme zou zijn, evenals aanhechting van Kashmir bij India. Dit werd door de Premier levendig beaamd. Hij vertelde dat hij bij een vorige gelegenheid reeds aan Sastroamidjojo had gevraagd of het niet mogelijk zou zijn in Nieuw Guinea een volksstemming te houden. Sastroamidjojo had dit echter terstond van de hand gewezen op grond van de primitieve status der bevolking. Tenslotte heb ik nog in het kort uit-eengezet, dat Nederland in de jaren 1950 en 1952 meer dan voldaan had aan zijn verplichting tot onderhandelen. Verder heb ik er op gewezen dat wij deze verplichting hadden ondernomen, toen Indonesië van haar kant twee andere verplichtingen had aanvaard, namelijk federale staat en Nederlands-Indonesische Unie. Indonesië had aan deze beide omstandigheden een eind gemaakt.

Voorts werd door de Premier het gevaar van communisme in Indonesië ter sprake gebracht. Op de conferentie had Sastroamidjojo zeer geschermd met de 23 stemmen meerderheid, welke hij bij het jongste vertrouwensvotum had verkregen, waarvan 17 communisten, zeggende dat hij dus ook zonder communisten meerderheid zou hebben gehad. Het was echter voor een ieder kinderlijk doorzichtig, dat hij zou zijn verslagen, indien de communisten tegen hadden gestemd.

Op de vraag van de Premier hoe Australië tegenover de gang van zaken in Indonesië stond, heb ik geantwoord dat Australië inzake Nieuw Guinea uitermate fel was en zich op het standpunt stelde dat het een eventuele overname van Nieuw Guinea door Indonesië zou voorkomen "with all means - and by that they mean with all means".

Verder heb ik aide mémoire overhandigd. Hierin worden nogmaals de basic facts ten aanzien van de Indonesische claim op Nieuw Guinea in het kort samengevat. Voorts wordt hierin uiteengezet dat Nederland ruimschoots aan haar verplichting tot onderhandelen heeft voldaan. Ik heb mij veroorloofd daarin ook op te nemen een verwijzing naar de steun welke door Nederland is verleend inzake de kwestie Kashmir en een toespeling op het nieuwe kolonialisme van sommige nieuwe mogendheden. Ik ben namelijk de mening toegedaan, dat de parallel met Kashmir (welke zich uit de aard der zaak beperkt tot annexatie zonder raadpleging van bevolking) en de vrees voor het imperialisme van China en India, de argumenten zijn die hier te lande het meest aanslaan. Tekst van aide mémoire zal volgen.

Nadat ik mijn geloofsbrieven zal hebben overhandigd, zal ik contact zoeken met hoger-bedoelde ambtenaar die Nieuw Guinea behandelt.

DE BEUS 41

CM/ER

- Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—
1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
 2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
 3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
 4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
 5. Afschriften van paraphrassen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.